

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

GEILLUSTREERD DOOR F. FUNCKEN

DE SCHEURING TUSSEN OOST EN WEST

DE middeleeuwen waren, zoals wij reeds hebben verteld, christelijk. Rome oefende een grote invloed uit en had veel gezag. De Kerk van het Oosten en de Kerk van het Westen waren nog één en dezelfde en toen kwam het schisma of grote scheuring. De Griekse Kerk of Ortodoxe scheidde zich af van de Latijnse of Rooms katoelieke Kerk van het Westen. Dit is een heel triestige geschiedenis.

3. - ROME OF BYZANTIUM

HEEL wat dingen scheidde de Oosterse van de Westerse Kerk. Moest men het Latijn of het Grieks als liturgische taal gebruiken? Moest het brood, dat in de mis wordt gewijd, ongedesemd ofwel met gist zijn? Er was ook nog het dogma betreffende de Heilige Geest en de belangrijke vraag: wie droeg het hoogste gezag, de paus van Rome of de patriarch van Constantinopel?

1. - BEELDENVERERING

DE verering van geschilderde of bebeeldhouwde beelden, die Christus, de Heilige Maagd of de heiligen voorstellen, werd goedgekeurd door de Kerk, want men vereerde niet het beeld zelf, maar de heilige die het voorstelde. De Kerk van het Oosten bezat prachtige beelden of iconen versierd met zilver en goud. De liturgische diensten hadden in het Oosten meer glans en luister dan in het Westen.

2. - DE BEELDSTORMERS

IN de VIIIe eeuw verbood keizer Leo III de beeldenverering. Wellicht had hij het niet zo zeer op de beelden zelf gemunt, maar wel op de macht van de monniken en de rijkdom van hun kloosters. Hij wilde tevens de Kerk aan zijn gezag onderwerpen. Hij zette sint Germanus, patriarch van Byzantium af en wou zich meester maken van paus Gregorius III. Zijn opvolger Constantijn V, die de bijnaam kreeg van Kopronumos, d.w.z. de drekkige, wyl hij z'n doopvont verontreinigde, liet de monniken achtervolgen, verbannen en doden. Het was pas in 787 dat keizerin Irena een einde kon maken aan de beeldstormerij. In akkoord met paus Adrianus I herstelde zij de vrede.

4. - PHOTIUS

BYZANTIUM was een wereldstad en Rome was te dien tijde niets anders meer dan een stad vol puinen. In het midden van de IXe eeuw zette keizer Michael II Ignatius, patriarch van Constantinopel, af en verving hem door Photius, een listige en hovaardige leek. Photius werd in de ban geslagen, verjaagd, opnieuw bekleed met zijn waardigheid, weer geexcommuniceerd... verbannen... Deze Photius had getracht paus Nicolas I af te zetten.

5. - HET SCHISMA

TOEN kwam het schisma of de scheuring in de Kerk van Christus. In het Oosten werden de kerken met Rooms katoelieke ritus gesloten. De naam van de paus werd uitgewist. Paus Leo IX stuurde drie gezanten naar Byzantium, maar ze werden er met verwijten overladen. In de Aya Sophia lazen de gezanten de pauselijke bull af, waarbij de patriarch in de ban werd geslagen. Deze bull werd door de tegenstanders van de paus eenvoudig verbrand. Dit gebeurde in het jaar 1054. De twee Kerken waren voorgoed gescheiden. Te Chêvetogne werken Belgische monniken geduldig aan de vereniging van de twee Kerken.